INFORMATION FRÅN BOTVIDSBYGDENS SLÄKTFORSKARFÖRENING

AnletsBladet

NR 4 NOVEMBER 2002

Ordföranden har ordet

Hösten är här nu med sina mörka kvällar och kyla i luften. Eftersom sommartiden nu i dagarna gått över till vintertid, passar det bra att tillbringa kvällarna hemma med anorna utspridda över bordet. Vad är det som behöver göras? En hel del märker jag och som tur är har jag några lediga dagar och då ska det släktforskas!
- På föreningens anbytardag kom många och besökte oss. Utställarna som kom från olika släktforskar- och hembygdsföreningar hade många spännande böcker med sig som de dukade upp på borden. Anbytarna samlades vid datorna och bland dem kunde man leta och kanske hitta sin sjumänning. Det gjorde jag. Ett stort tack till alla er som hjälpte till och ordnade denna trevliga dag!
- Den 20 november hoppas jag att ni medlemmar kommer och lyssnar på föredraget om Tullingetraden som du kan läsa mer om på sid. 3. Lokalhistoria är ju extra intressant.

Anita

AnletsBladet söker medförfattare

Snart är det dags för nästa AnletsBlad och till dess behöver vi material. Artiklar, korta eller långa, smånotiser s.k "fynd" under forskningen m.m. Vässa pennan och skriv - tidningen är till för Dig!

Redaktörerna

Bergshantering i gångna tider

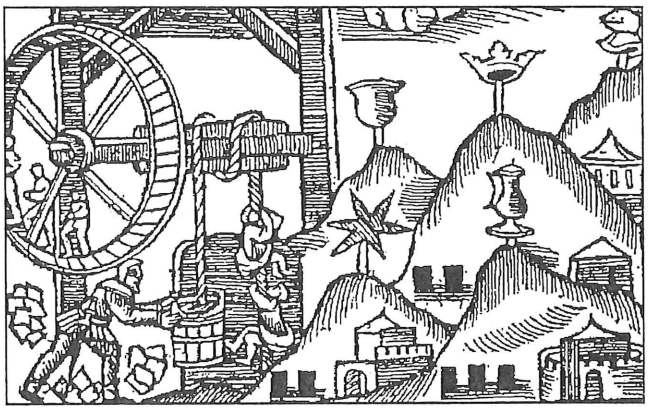

Medeltida gruvbrytning. Tunnor fulla med malm dras upp ur gruvan med hjälp av ett hjul, som hålls igång av vandrande människor. Ur Olaus Magnus Historia om de Nordiska Folken, utgiven 1555.

Under denna rubrik höll Elisabeth Thorsell ett uppskattat föredrag hos BSF onsdagen den 18 september.

Elisabeth Thorsell, som tidigare var engagerad i Sveriges Släktforskarförbund, är numera egen företagare och driver en släktforskarfirma.
Sommartid vistas hon i gruvrika områden norr om Filipstad och detta har tydligen inspirerat henne till studier i Sveriges gruvhistoria. Hon berättade bl.a att Värmlands första jordebok med kungligt privilegium för bergshantering är från Gustav Vasas tid eller närmare bestämt 1540.
I Norberg finns gruvor från 1200-talet och de torde vara Sveriges äldsta. Brytningen skedde på den tiden genom s.k tillmakning vilket betydde att man eldade på berget varefter det upphettade berget begöts med vatten så att berget sprack.
1635 sprängde man för första gången med krut. På 1860-talet kom nitroglycerinet och underlättade brytningen men detta sprängämne förde också med sig många svåra olyckor. Alfred Nobel lyckades dock ganska snart "tämja" nitroglycerinet genom sin uppfinning av dynamiten. Att arbeta i gruvan var ett oerhört hårt arbete där man med tjärbloss lyste sig fram för att kunna arbeta. Det var inte ovanligt att båda makarna i en familj arbetade i gruvan. Från mitten av 1800-talet förbjöds dock kvinnorna att arbeta nere i gruvorna. Många finnar flyttade till Sverige för att finna sin utkomst i gruvorna. Indelta knektar var befriade från gruvarbete. I mitten av 1800-talet kom järnvägarna och transporterna av malm underlättades.
I slutet av föredraget kom Elisabeth Thorsell också in på förädlingen av malmen i hyttorna och hon nämnde bl.a att Asphyttan söder om Filipstad är en av Sveriges äldsta hyttor.
I Bergskollegiums arkiv, som finns på Riksarkivet, kan man bl.a läsa om tillsynen över gruv- och bergsbruk, lagar och domstolsutslag.
För den som vill läsa mer om gruvdriften i Sverige rekommenderades boken "Järnet och människorna" skriven av Carl Herman Tillhagen.

Hans Stedfeldt

Ans.utgivare: Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19, 147 41 Tumba. Tel/Fax 08-530 364 77
Redaktion: Arne Mattsson, Björkvändan 6, 147 33 Tumba. Tel/Fax 08-530 371 16
E-mail: arkarma.mattsson@swipnet.se *Våra arrangemang sker i samarbete med* Studieförbundet Vuxenskolan

FöreningsInfo

BOTVIDSBYGDENS
SLÄKTFORSKARFÖRENING

Föreningens adress

Botvidsbygdens Släktforskarförening
c/o Hans Stedfeldt, Solbacksvägen 19
147 41 Tumba. Tel. 08-530 364 77

Styrelsen (riktnr. 08)

Ordf. Anita Karlsson, tel. 530 333 10
V.ordf. Arne Svensson, 531 836 59.
Sekr. Hans Stedfeldt, tel. 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Kassör. Ingemar Lindström, 530 34634
Klubbmäst. Arne Mattsson, 530 37116
Suppl. Göta Eriksson, tel. 531 714 12
Suppl. Lauritz Tutturen, tel. 778 23 35

AnletsBladet

Ansv.utg. Hans Stedfeldt, 530 364 77
E-post: hans@stedfeldt.pp.se
Red. Arne Mattsson, tel. 530 371 16
E-post: arkarma.mattsson@swipnet.se

Avgifter

Medlemsavgift 2002: 100:-
Familjemedlem: 50:-
Postgiro: 419 06 23-1

Om du flyttar...

Anmäl din nya adress till:
Ingemar Lindström, tel. 530 346 34

In memoriam

Vår förening har nåtts av beskedet att Ingmar Gustavsson avlidit i en ålder av 82 år.
Ingmar har varit medlem i BSF på olika poster sedan starten 1987. 1997 efterträdde jag honom som sekreterare i föreningen. Det var mycket lätt att ta vid där Ingmar slutade med tanke på de välordnade handlingarna han överlämnade och de goda råd han gav.
Vår förening saknar Ingmar.

Hans Stedfeldt
Sekreterare

BSF:s styrelsemöten

Höstens nästa styrelsemöte är planerat att hållas onsdagen 27/11 kl. 19 i Broängsgården, Falkvägen 42, Tumba.

Anbytardagen på Alhamra i Tumba

Text: *Lauritz Tutturen*

Lördagen den 19:e oktober anordnade Botvidsbygdens Släktforskarförening i samarbete med Storstockholms Genealogiska Förening (SSGF) en anbytardag i Alfa Lavals matsal Alhamra i Tumba. Syftet med dagen var – förutom byte av släktinformation – att ta del av information från hembygds- och släktforskarföreningar på Södertörn. Mellan 80 och 100 personer hade hittat dit.

Inte mindre än 22 deltagare från Uppsala i norr till Nynäshamn i söder hade anmält sitt intresse för anbyte i olika delar av Södertörn. Diskussioner och forskning pågick hela dagen, och många var de som lyckliga lämnade Alhamra med ny information om sina släktingar.

En representant för DIS-Öst, Curt Edelswärd, var där och visade släktforskningsprogrammet DISGEN och databasen DISBYT på Internet. Curt hade fullt upp att göra hela tiden, för intresset var stort kring hans demonstration på datorn och alla exempel på utskrifter från hjälpmedlet.

Vid bordet intill satt Folke Pettersson och visade hur det går till att läsa släktinformation från mikrofiche på sin läsapparat. Materialet var hämtat från Botkyrka.

Ett tiotal hembygdsföreningar från alla delar av Södertörn var inbjudna för att visa upp sina verksamheter. Förutom att man fick bekanta sig med föreningarnas representanter, kunde man ta del av olika sorters material som böcker, häften, broschyrer, kartor m m.

För alla kaffesugna - och det blev väl dom flesta - fanns det bredda smörgåsar och läsk att köpa samt kaffe eller te i matsalens kaffeautomat. Allt smakade alldeles utmärkt. Ett stort tack sänder vi till Alhamras ledning som välvilligt ställt lokalen till BSF's förfogande – alldeles gratis, en lokal som förövrigt passade ypperligt till arrangemanget.

Vi tackar särskilt Stig Geber, som har anordnat det hela och dragit i alla trådar så att anbytardagen blev både lärorik och trevlig. ❑

Tumba Bibliotek

Du kan släktforska i Släktforskarrummet som finns längst bort i biblioteket. Du når det via det öppna magasinet eller läsrummet. Det är låst men om du vänder dig till informationen så öppnar de. Där finns två läsapparater för läsning av mikrokort, den ena med kopiator för kopiering från mikrokort.

Kopiorna kostar 2 kr/st. och betalas i låneexpeditionen. Där finns även dator med Internet och CD-Rom, släktforskningslitteratur, beställningsmaterial m.m.

Ring låneexpeditionen tel. 530 629 30 för att boka tid i Släktforskarrummet.

Nya hedersmedlemmar

Vid BSF:s medlemsmöte den 18 september fick vår förening två nya hedersmedlemmar nämligen Gunnar Lindström och Folke Pettersson.
Båda kom in i föreningens styrelse vid starten 1987 och har sedan dragit ett tungt lass på olika poster inom föreningen. Utöver rent styrelsearbete har Folke lärt många av våra medlemmar att läsa gamla handstilar och Gunnar berättat om forna tiders Botkyrka bl.a Göta Landsväg. Vår ordförande Anita Karlsson avtackade de mycket värdiga nya hedersmedlemmarna och överlämnade diplom och blommor.

KALENDARIUM

20/11 kl. 19 Medlemsmöte.
Broängsgården, Falkv. 42, Tumba.

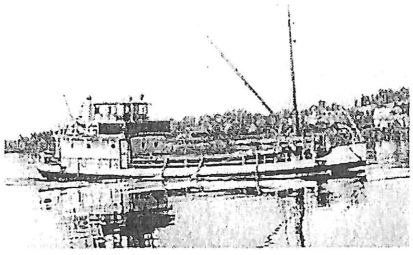

TULLINGETRADEN
Martin Rosén berättar om en 200-årig epok av reguljär fraktfart från Mälaren till Tullingesjön.
OBS! Det tidigare annonserade föredraget om Sturehovs slott har utgått.
Kaffe serveras från kl. 18.30, fri entré.
Buss 715 avgår 18.17 och 18.47 från Tumba C och stannar utanför lokalen.

12/2 2003 kl. 19 Medlemsmöte.
Rudolf Hinnas berättar om Tumba Bruk (numera Crane AB) i Tumba Bruks museum.
Mer om detta i nästa AnletsBlad.

Kassören meddelar...

Nya medlemmar:
Sedan manusstoppet för AnletsBladet nr 3/2002 har föreningen fått 2 nya medlemmar som hälsas hjärtligt välkomna.

Jan Collin	Danderyd
Inge Andersson	Norsborg

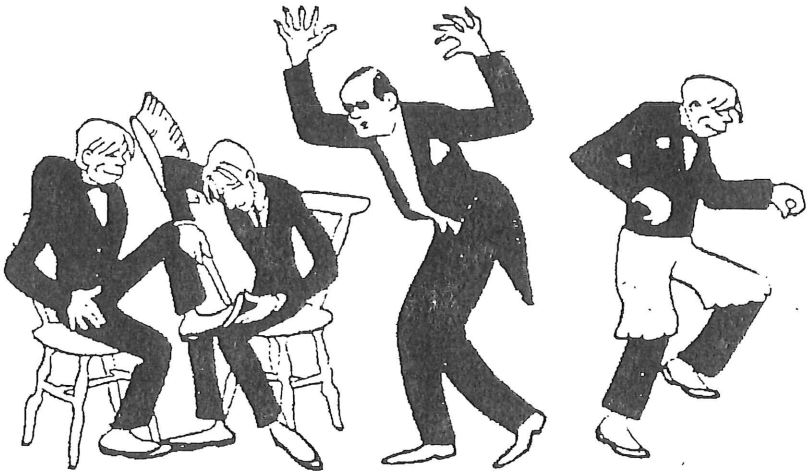

Liktornsoperation med sopborste — Hr "Mystikern" själv — Ur sluttablån

Några av den "humoristiska parodins" slutnummer

"Mystiker" i Tumba ger Couéuppvisning och tankeläser orätt.

Följande artikel var införd på Dagens Nyheters första sida, lördagen den 25 mars 1928.

Dagens Nyheter har på sistone haft anledning syssla litet med de herrar "hypnotisörer" som litet varstädes i landet locka pengar ur folks fickor i utbyte mot ganska underliga "seanser", med eller utan uppgivet hypnotiskt inslag. Deras metoder och program, som äro sig tämligen lika överallt, ha skildrats i ett par föregående artiklar.
Men om nu sådana enkla historier med lite god vilja kunna anses som ett visserligen mindre värdigt sätt att motverka den traditionella tråkigheten på landsbygden, så blir man dock litet förbluffad när man erfar att ett par dylika humbugsmakare husera alldeles inpå Stockholms knutar. Under senaste veckan har det i synnerhet varit de södra villasamhällena som lyckliggjorts, bl.a av en herre som på affischerna kallar sig Willy Maxon och uppger "mystiker" som sitt vite genus.
Då det ju kunde ha sitt intresse att se hur en mystiker i våra dagar bär sig åt, gjorde tidningens medarbetare en liten kvällstripp till Tumba, i vars Folkets Hus hr Maxon, som i det borgerliga och mindre mystiska livet lär heta Eklund, utlovat en särdeles rolig afton, rentav "säsongens största skrattsuccés".
Folkets Hus fylldes så småningom av en till största delen mycket ungdomlig publik, uppgående till över hundratalet personer. En stor del hade emellertid, enligt vad som förkunnades man och man emellan under den akademiska kvarten, begåvats med fribiljetter, varför recetten (inkomsten) den första aftonen i Tumba väl inte blev så stor för arrangören.
Hr Maxon är emellertid en slug karl. Han förkunnar redan på affischen att hans experiment ej ha med hypnotism eller likartade experiment att göra, "vilket är i lag förbjudet", som han troskyldigt tillägger. Det är bara fråga om något som han med känd mystikerjargong kallar "humoristisk parodi".
Han har rätt i att föreställningen inte hade något med hypnotism att skaffa. Det skulle fordras en skicklig hypnotisör och särdeles mottagliga medier för att kunna etablera ett sådant - mestadels osmakligt - mischmasch som det med vilket publiken uppbyggdes.
I sitt inledningsföredrag underströk "mystikern" ytterligare att hans prestationer ej voro olagliga på något sätt: de avsågo ej hypnotism, utan blott suggestion, en liten uppvisning i Couémetodens användning, en humoristisk parodi. Och gudarna ska veta att det blev en parodi, långt ifrån humoristisk, på den stackars Coués förkättrade läror.

Coué Emile, 1857-1926, fransk psykoterapeut, skapare av Couémetoden, som var en teknik för behandling av lättare psykiska besvär. Behandlingen , som var särskilt populär under 1920-talet, gick ut på att patienterna genom självsuggestion skulle bli bättre.

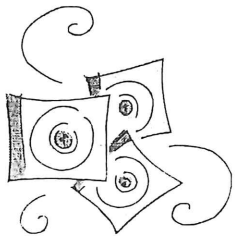

Nya CD-skivor

- med släktforskaranknytning

- **Västerbottens Regemente 1667-1762.** Generalmönsterrullor och övriga militära rullor, krigsfångar, m.m.

- **Västerbottens Mantalslängder 1654-1695.** Från Riksarkivet: Mantalslängder och skattebefrielse. Från Landsarkivet i Härnösand:: Roteringshandlingar.

- **Västerbotten. Indelningsverket 1695.** Html-dokument scannade från Landsarkivet i Härnösand över soldater och rotebönder.

- **Bouppteckningsregister Södermanlands län.** Innehållet registrerade bouppteckningsserier från 1665 eller senare till 1900 eller 1922 från 12 häradsrätter och 6 rådhusrätter

- **Vadstena 1700. Digitala bilder av husförhörslängder.** Inscannat material från samtliga husförhörslängder i Vadstena på 1700-talet.

- **Indals socken. Släkt och Bygd -1900.** Bygger på kyrkobokföringen 1662-1900. Älvsborgs lösen, m.m.

- **Smedskivan 2.** Person- och släktuppgifter för brukssmeder (ej valloner) och deras familjer, främst från 1700-talet.

- **Centrala Soldatregistret.** Indelta soldater 1682-1901. 200.000 soldater som hittills har inventerats.

- **Bernhard Granholms samlings-CD.** Protokollsutdrag ur drygt 3400 domboksmål från hela landet som rör par-relationer, 4500 domboksmål från 51 härader, 1400 värmlänningar, m.m.

- **Ett år i Bohusläns domböcker.** Mål från Bernhard Granholms samlings-CD rörande Bohuslän 1796, men mer detaljerat och med register.

- **Ett år i Värmlands domböcker.** Mål från Bernhard Granholms samlings-CD rörande Värmland 1796 samt början av 1700-talet, men mer detaljerat och med register.

- **Ett år i Västernorrlands domböcker.** Mål från Bernhard Granholms samlings-CD rörande Västernorrland 1796, men mer detaljerat och med register.

- **Eslövsbygdens CD 2000.** Kyrkoboksavskrifter från församlingar inom Eslövs kommun fram till 1894 eller 1920.

- **Medelstad härad 1679-1750.** Utdrag ur domböcker sökbar på person eller ort från Medelstads härad i Blekinge län.

- **Vigselregister Halland 1668-1860.** Register för cirka 100 församlingar.

- **Register till Mantalsböcker Stockholm 1800-1870.** I Stockholms stadsarkiv finns mantalsuppgifter bevarade från åren 1834 t.o.m 1936. Vart tionde år 1800-1830.

- **Ministerialböcker födda vigda döda i Jönköpingsbygden.** Uppdatering av tidigare utgiven CD. Omfattar nu avskrifter av ministerialböcker från ett 40-tal församlingar i Jönköpingsbygden med över 434.000 poster.

- **By- och gårdsregister Blekinge län.** Register till SVARS:s filmade kyrkoboksmaterial fram till 1920.

- **Gärds härad, födda vigda döda 1662-1860.** Utdrag ur 18 socknars kyrkoböcker. Över 164.100 namnuppgifter och 6 äldre husförhör.

- **Medelpad CD. Familjeregister för socknarna i Medelpad 1500-1800.** Följande socknar ingår: Alnö, Attmar, Borgsjö, Galtström, Haverö, Holm, Hässjö, Indal, Lagfors, Liden, Ljustorp, Lögdö, Njurunda, Selånger, Skön, Stöde, Torp, Timrå, Tuna, Tynderö.

- **Västerfärnebo: födda, vigde, döda 1689-1929 och döda 1950-1971.** Excellfiler för födda, vigde och döda. Dessutom Wordfil om Västerfärnebogårdar.

- **Register från hammartingsprotokoll, Värmland Bergslagen.** Namnlistor på smeder i Öster- och Västerbergslagen och i ett flertal Värmlandsorter. Dessutom Bergslagen 1714-1730 med 9.564 poster.

- **Ramsberg 1606-1698.** Födelse- vigsel- och dödböcker 1679-1698, mantalslängder 1605-1698, publicerade släktutredningar, register husförhörslängder, m.m.

Källa: Diskulogen nr 59 okt. 2002

Släktforskardagarna i Borlänge 2002

Årets släktforskardagar hölls i Borlänge den 23-25 augusti. Ingen från vår förenings styrelse hade möjlighet att närvara men i flera av de släktforskartidningar som skickas till vår förening rapporteras om stämman.

Arrangörer var Dalarnas Släktforskarförbund tillsammans med Släktforskarnas Hus i Leksand. Utöver föredrag förekom bl.a ordförande- och cirkelledarekonferenser samt redaktörskurs. Nya stadgar för Släktforskarförbundet klubbades igenom efter segdragna behandlingar under de tre-fyra senaste mandatperiderna. Styrelsen kom att bestå av Ted Rosvall ordförande, Christina Gustavsson, Linköping 1:e vice ordförande och Barbro Stålheim, Nyköping 2:e vice ordförande.

Övriga i styrelsen är Torbjörn Näs, Mora, Sam Blixt, Oskarshamn, Thord Bylund, Malmö, Olof Cronberg, Växjö, Kent Lundvall, Uddevalla, Sven Johansson, Halmstad, Björn Fredriksson, Boden samt Per Frödholm, Åsarum.

Släktforskardagarna blev mycket uppskattade med välskötta arrangemang och utmärkta lokaler. Antalet besökare var också stort. Nästa års riksstämma blir i Ronneby.

Hans Stedfeldt

Resa till Dalarna

Under förutsättning att det finns tillräckligt många intresserade medlemmar i BSF avser vi att till våren ordna en gruppresa till Släktforskarnas Hus i Leksand. Vill du delta anmäl då ditt intresse vid något av de kommande medlemsmötena eller per telefon till Hans Stedfeldt, tfn 08-530 364 77 eller Arne Mattsson, tfn 08-530 371 16 (kvällstid).

Tankekorn

Vad vi bäst behöver i livet är någon som förmår oss att göra vad vi kan.